

สารบัญ

คำนำ	3
สรุปสาระสำคัญจากการสัมมนา	6

ส่วนที่ 1 แนวคิดและสถานการณ์ป่าชุมชนในกระแสการเปลี่ยนแปลง

• ป่าชุมชน คนพอเพียง ในนิเวศวิทยาภูมิทัศน์และภาวะโลกร้อน	13
• ป่าชุมชน กับทิศทางปฏิรูปโครงสร้างสังคมที่ยั่งยืนและเป็นธรรม	35
• สิทธิชุมชนบนฐานทรัพยากรในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและการปฏิรูปประเทศไทย	51
• เครือข่ายป่าชุมชนภายใต้กระแสความเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาคและสากล	55

ส่วนที่ 2 ป่าชุมชนกับการกระจายอำนาจและกลไกท้องถิ่น

• การกระจายอำนาจและการถ่ายโอนภารกิจในส่วนของกรมป่าไม้ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	67 71
• องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กับบทบาทสนับสนุนการจัดการทรัพยากร กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลพนาเหนือ จังหวัดเชียงใหม่	83
• กลไกท้องถิ่นกับการจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำชี อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น	95
• สิทธิชุมชนท้องถิ่นกับการบริหารจัดการดิน น้ำ-ป่า-เล จังหวัดตรัง	109
• บทสังเคราะห์ความก้าวหน้า บทเรียน และความท้าทายการกระจายกับการ จัดการทรัพยากร	125

ส่วนที่ 3 ป่าชุมชนกับความมั่นคงทางอาหารและการเพิ่มมูลค่าผลผลิตจากป่า

• องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาตำบลเกษตรอินทรีย์สู่ความมั่นคงทางอาหาร ของท้องถิ่นกรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลสายน้ำวัง จังหวัดกาฬสินธุ์	131 135
• การประเมินมูลค่าการพึ่งพิงป่าชุมชนบ้านช่องแคบ จังหวัดกาญจนบุรี	145
• การจัดการใบตองตึงสุราษฎร์และกลไกทางสังคมเพื่อปกป้องป่าบ้านท่าสะแล จังหวัดเชียงใหม่	157
• ป่าชายเลน ทะเล กับความ(ไม่)มั่นคงทางด้านอาหารในพื้นที่การท่องเที่ยวยุคโลกาภิวัตน์	173

- บทสรุปป่าชุมชนกับความมั่นคงทางอาหารและการเพิ่มมูลค่าผลผลิตจากป่า 183

ส่วนที่ 4 ภูมิธรรมการจัดการทรัพยากรป่าไม้เพื่อการปรับตัวและ บรรเทาภัยพิบัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 193

- การคำนวณปริมาณการกักเก็บธาตุคาร์บอนในป่าชุมชนและวนเกษตร 197
- บทบาทป่าชุมชนบ้านกลาง จังหวัดลำปาง กับการแก้ไขปัญหาโลกร้อน 209
- ภัยพิบัติทางธรรมชาติกับการปรับตัวของชุมชนท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศในท้องถิ่น จังหวัดน่าน 217
- ศักยภาพและความเพิ่มพูนรายปีในการเก็บกักคาร์บอนในต้นไม้ในพื้นที่ป่าชุมชน
และวนเกษตร 227
- การสะสมปริมาณคาร์บอนในพื้นที่ป่าชุมชนกรมศึกษาป่าชุมชนของจังหวัดเชียงราย 235
- การจัดการทรัพยากรป่าชายเลนเพื่อการรองรับปรับตัวและบรรเทาภัยพิบัติจากการ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ บ้านแปดใน จ.ตราด 247
- การจัดการภูมิทัศน์ป่าต้นน้ำเพื่อความมั่นคงทางอาหารและพลังงานท้องถิ่น
บ้านคลองเรือ จังหวัดชุมพร 259
- ทิศทางการจัดการทรัพยากรป่าไม้เพื่อการปรับตัวและบรรเทาภัยพิบัติภายใต้การ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 273

ส่วนที่ 5 โอกาส และแนวทางปฏิรูปการจัดการที่ดิน-ป่าไม้ที่เป็นธรรม และตั้งรับปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- บทบาทเยาวชนในการสืบสานงานป่าชุมชนเพื่อคนกับป่า 281
- ศักยภาพ โอกาส และความท้าทายของป่าชุมชนกับการปฏิรูปการจัดการที่ดิน-ป่าไม้ 287
- โอกาสและแนวทางขับเคลื่อนการปฏิรูปการจัดการที่ดิน ป่าไม้ 291
- เจตนาธรรมและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการปฏิรูปการจัดการที่ดิน-ป่าไม้ 297

ภาคผนวก 301

- ทำเนียบองค์กรร่วมจัด 303